

Střední článek podpory

Demografické predikce ve školství

Ing. Jan Lontschar, Mgr. Jan Husák - Střední článek podpory MŠMT
pro Plzeňský kraj

15. 4. 2026, SMO PK Nýřany

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory

Střední článek podpory

Profesionálním managementem ke kvalitní škole

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory

Tři pilíře činnosti

Středního článku podpory

1

**Informace
a komunikace
z centra**

2

**Lokální
profesionální
podpora**

3

**Propojování
a spolupráce
v území**

Centrální tým

**Srozumitelné, praktické, včasné
a garantovaně správné informace**

Helpdesk a právní poradna

Jednotné vzory dokumentů a formulářů

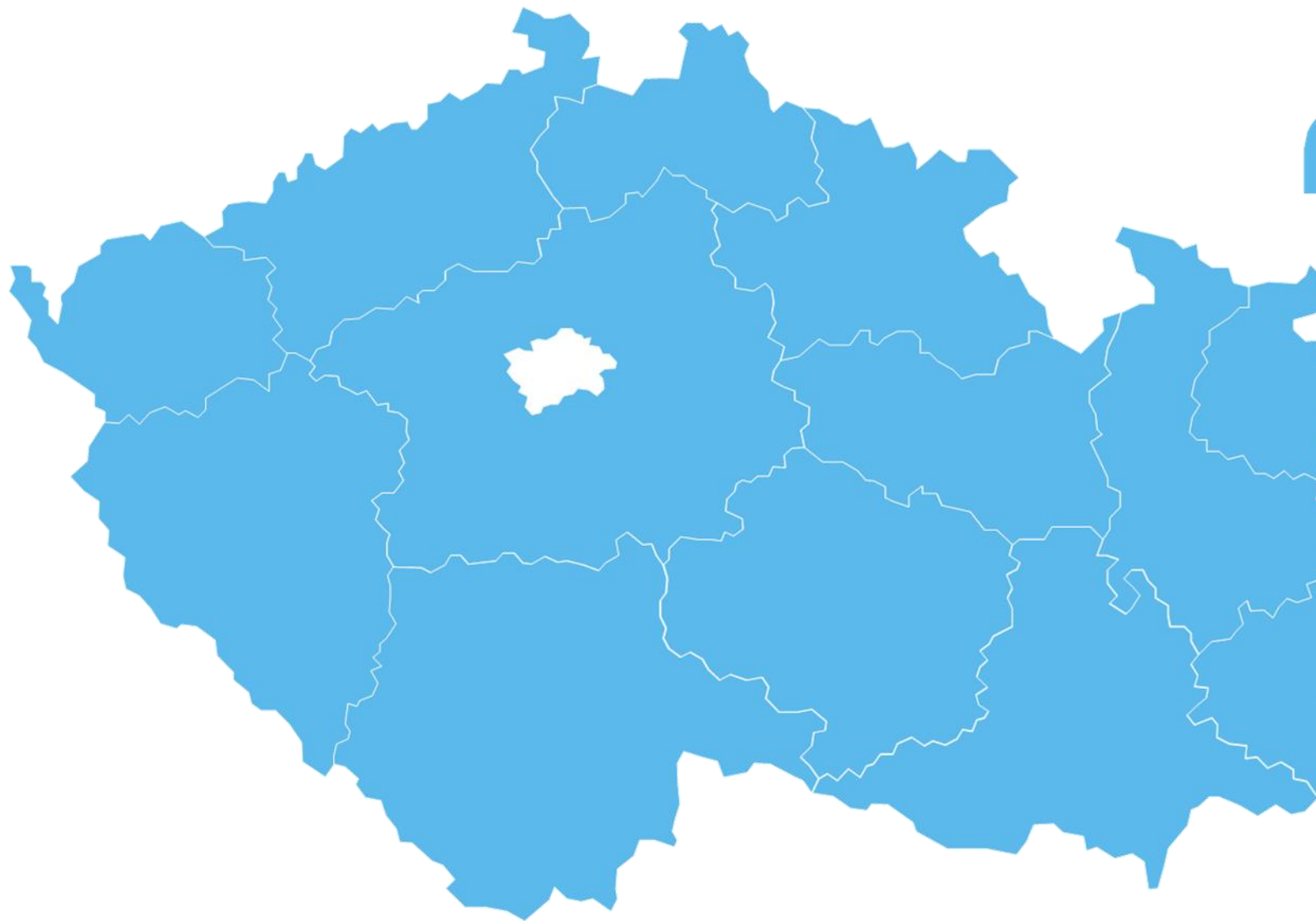

Metodiky a návody

Semináře, webináře, odborné
panely

Krajské týmy

13 krajských týmů

cca 120 osob

50-60 škol na metodika

Sdílené zázemí

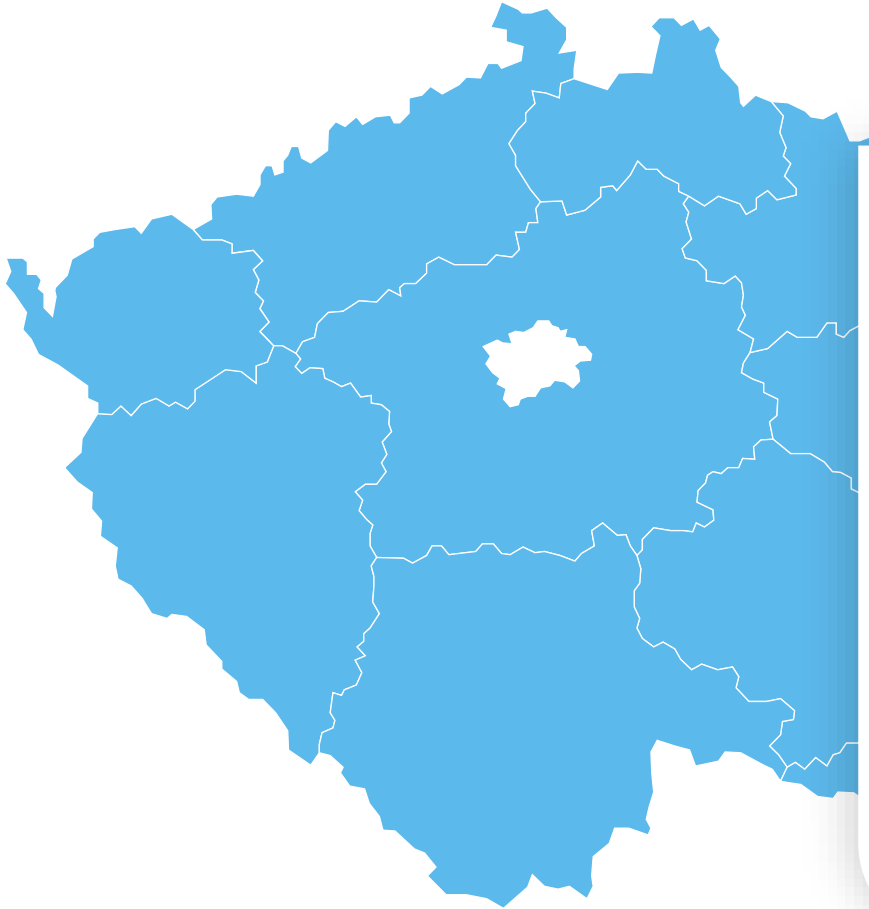
s krajskými pobočkami

NPI/ČŠI

Úzká spolupráce

centrálního a regionálních týmů

Krajské týmy

Každá škola i radnice zná svého metodika

Metodické konzultace
pro vedení škol a zřizovatele

»Onboarding« začínajících ředitelů

Workshopy a vzdělávací akce
v oblasti managementu a nepedagogické
práce

Střední článek v PLK

Celkem k 14. 4. 2026: 2870 účastníků konzultací

- 2168 škol, z toho 1766 následných konzultací
- 702 konzultací u zřizovatelů, z toho 470 následných (individuálních i skupinových)

IT Guru: **Martin Pecka**
776 686 626

KOMPAS: **Jana Hummlová**
770 392 344

Zdeněk Jůza
775 779 607

Jan Lontschar
vedoucí oddělení
778 415 360

Jan Husák
koordinátor spolupráce
770 199 959

Josef Kuchař
koordinátor spolupráce 1/2
775 862 110

Alena Ben Abid
778 791 070

Blanka Kuchařová
778 707 966

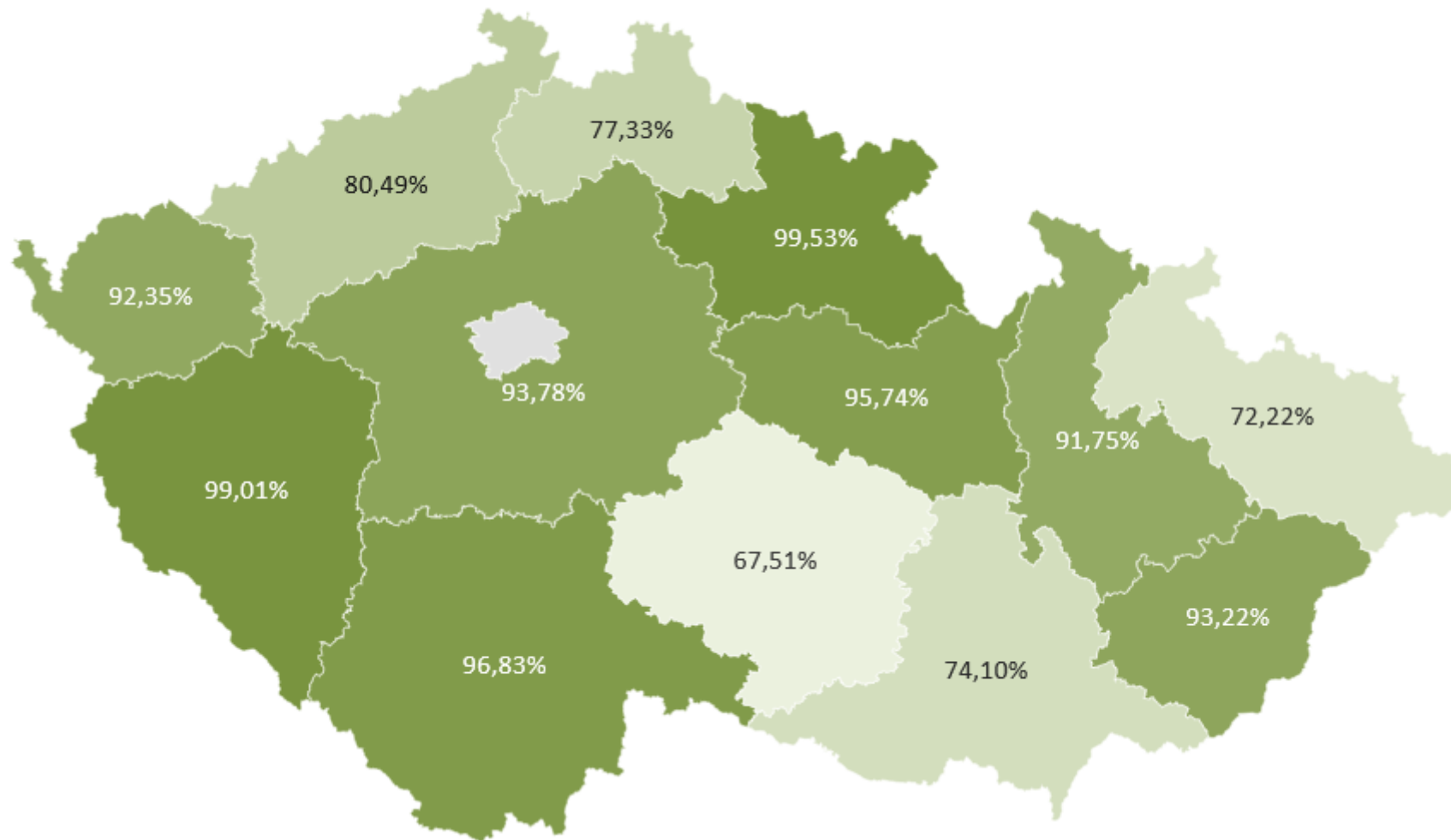
Zdeňka Knězová
777 453 490

David Klimeš
770 182 903

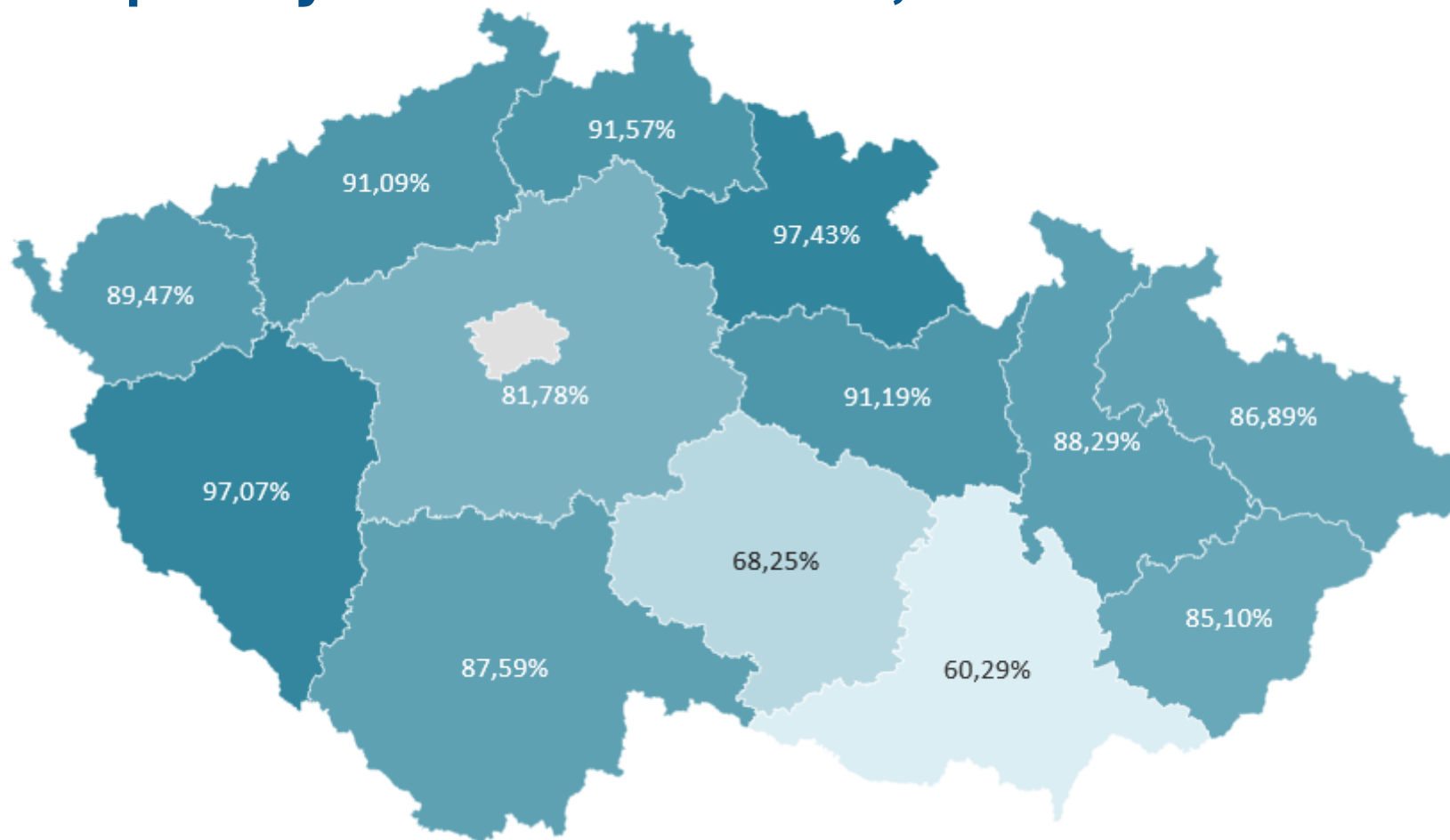

Poměr „zmapovaných“ škol v ČR, březen 2026

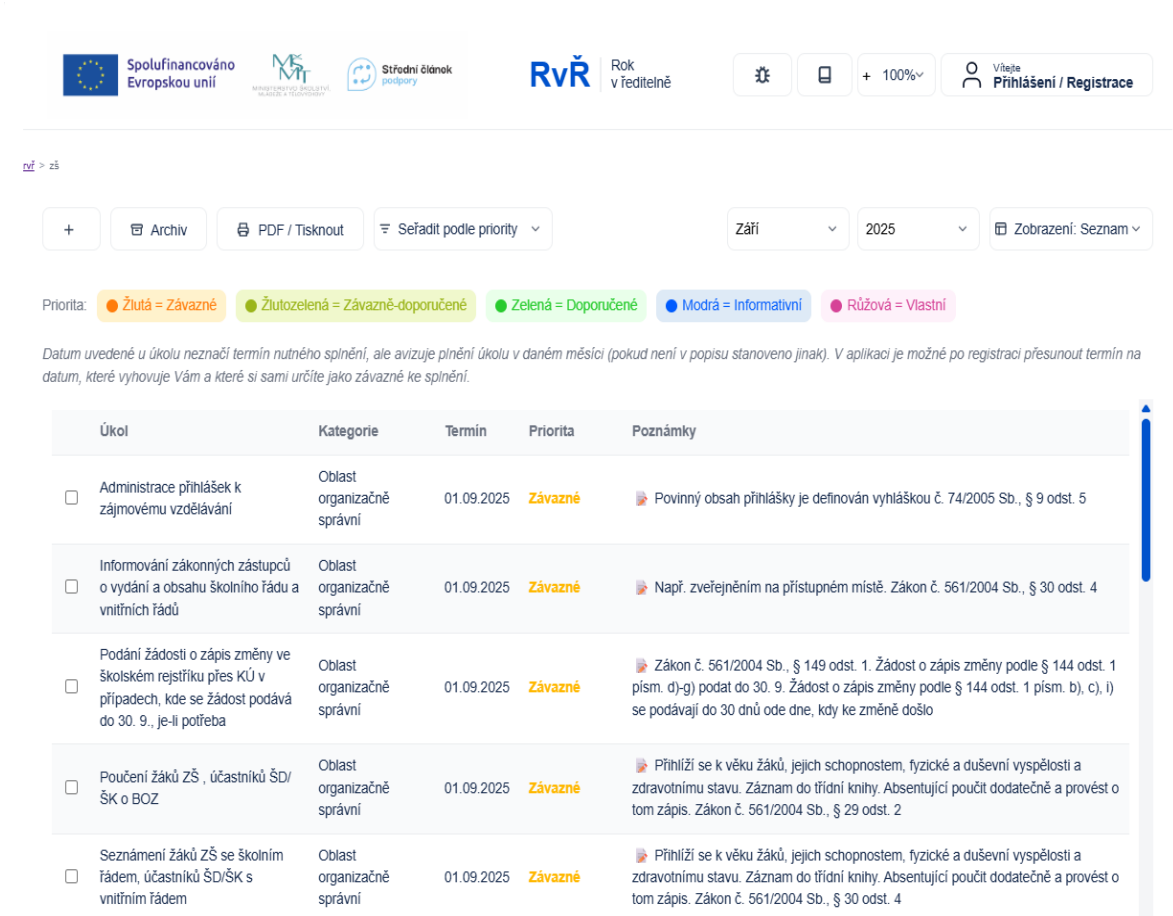

Poměr „zmapovaných“ zřizovatelů v ČR, březen 2026

Rok v ředitelně

- interaktivní metodický materiál nejen pro ředitele MŠ, ZŠ, MŠ a ZŠ, ale také pro zřizovatele škol (nově v pilotu i pro SŠ)
- **sumarizuje všechny úkoly a povinnosti, které by měl ředitel školy či její zřizovatel během celého roku realizovat**
- interaktivní a neustále aktualizovaný každodenní nástroj
- obsahuje závazné, závazně-doporučené, doporučené, informativní a vlastní úkoly, tříděné do 4 oblastí
- <https://rvr.edu.gov.cz/>

The screenshot shows the 'Rok v ředitelně' application interface. At the top, there are logos for the European Union, the Ministry of Education, Youth and Sports (MŠMT), and the application itself. The main navigation bar includes a search icon, a refresh icon, a zoom level of 100%, and a user profile icon labeled 'Vítejte Přihlášení / Registrace'. Below the navigation bar, there are filters for 'Září' and '2025', and a 'Zobrazení: Seznam' dropdown. A priority filter bar shows five categories: 'Žlutá = Závazné' (selected), 'Žlutozelená = Závazně-doporučené', 'Zelená = Doporučené', 'Modrá = Informativní', and 'Růžová = Vlastní'. A note below the filter bar states: 'Datum uvedené u úkolu neznačí termín nutného splnění, ale avizuje plnění úkolu v daném měsíci (pokud není v popisu stanoveno jinak). V aplikaci je možné po registraci přesunout termín na datum, které vyhovuje Vám a které si sami určíte jako závazné ke splnění.' Below this is a table of tasks.

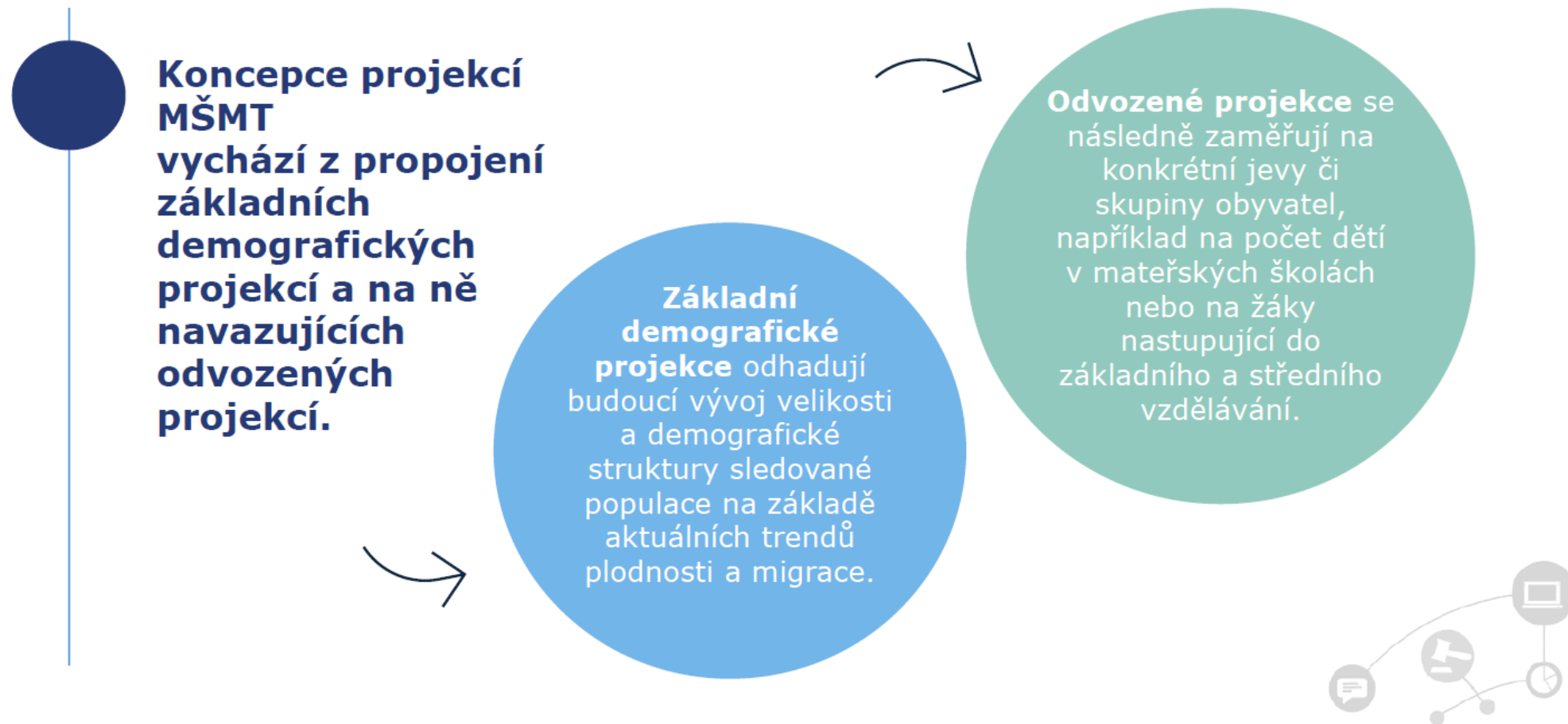
Úkol	Kategorie	Termín	Priorita	Poznámky
☐ Administrace přihlášek k zájmovému vzdělávání	Oblast organizačně správní	01.09.2025	Závazné	Povinný obsah přihlášky je definován vyhláškou č. 74/2005 Sb., § 9 odst. 5
☐ Informování zákonných zástupců o vydání a obsahu školního řádu a vnitřních řádů	Oblast organizačně správní	01.09.2025	Závazné	Např. zveřejněním na přístupném místě. Zákon č. 561/2004 Sb., § 30 odst. 4
☐ Podání žádosti o zápis změny ve školském rejstříku přes KÚ v případech, kde se žádost podává do 30. 9., je-li potřeba	Oblast organizačně správní	01.09.2025	Závazné	Zákon č. 561/2004 Sb., § 149 odst. 1. Žádost o zápis změny podle § 144 odst. 1 písm. d)-g) podat do 30. 9. Žádost o zápis změny podle § 144 odst. 1 písm. b), c), i) se podávají do 30 dnů ode dne, kdy ke změně došlo
☐ Poučení žáků ZŠ, účastníků ŠD/ŠK o BOZ	Oblast organizačně správní	01.09.2025	Závazné	Přihlíží se k věku žáků, jejich schopnostem, fyzické a duševní vyspělosti a zdravotnímu stavu. Záznam do třídní knihy. Absentující poučit dodatečně a provést o tom zápis. Zákon č. 561/2004 Sb., § 29 odst. 2
☐ Seznámení žáků ZŠ se školním řádem, účastníků ŠD/ŠK s vnitřním řádem	Oblast organizačně správní	01.09.2025	Závazné	Přihlíží se k věku žáků, jejich schopnostem, fyzické a duševní vyspělosti a zdravotnímu stavu. Záznam do třídní knihy. Absentující poučit dodatečně a provést o tom zápis. Zákon č. 561/2004 Sb., § 30 odst. 4

Obecný význam predikcí a demografických projekcí

- zjištění pravděpodobného budoucího vývoje počtu a struktury obyvatel resp. vybrané části populace
- predikce budoucího vývoje a potřeb v různých sférách a odvětvích
- možnost včasné reakce a efektivního plánování s ohledem na budoucí vývoj a očekávané potřeby
- V rámci MŠMT připravuje tým IPs Data - aktuálně do roku 2035 s roční frekvencí aktualizací

Základní informace o predikci

Cíle projekcí

Poskytovat informace o **pravděpodobném budoucím vývoji počtu obyvatel, případně počtu žáků**. Podstatou projektu je **vymezení klíčových parametrů v časovém a územním členění**, konkrétně:

územní struktura do úrovně krajů a okresů, v odůvodněných případech také do úrovně obcí s rozšířenou působností (ORP)

časový horizont odpovídající krátkodobým a střednědobým projekcím, v současnosti do roku 2035

pravidelná roční aktualizace na základě aktuálních demografických výstupů a dat školské statistiky

KOMPONENTY UVEŘEJNĚNÝCH PROJEKCÍ

1

Projekce ve formě základních výstupů prezentovaných prostřednictvím vizualizačních nástrojů (ArcGIS, aplikace v prostředí R Shiny). Cílem je umožnit uživatelům **výběr a zobrazení jimi požadovaných dat**. Grafická prezentace zároveň přehledně a srozumitelně ilustruje **hlavní trendy**.

2

Popis **základních trendů** zahrnující shrnutí **klíčových výsledků a formulaci doporučení** pro jednotlivé aktéry státní správy ve vztahu k budoucím výzvám vyplývajícím z očekávaného populačního vývoje.

3

Detailní **metodický popis jednotlivých projekcí**, zahrnující zpracování demografických procesů (plodnost, migrace, případně úmrtnost) a **odvození parametrů školské statistiky** využívaných pro výpočet odvozených projekcí.

4

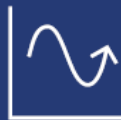
Přístup k mikrodatům, který umožňuje uživatelům další možnost zpracování.

STRUČNÁ METODIKA TVORBY PROJEKCÍ

Demografická projekce obyvatelstva (kohortně-komponentní metoda):

Projekce vychází z posunu věkových kohort žen ve věku 15–49 let na úrovni jednotlivých ORP se zohledněním rozdílů v migrační atraktivitě regionů.

Projekce věkové struktury dětí do roku 2035:

Projekce počtu dětí v jednotlivých věcích jednoduchým posunem kohort, při předpokladu minimální migrace malých dětí a kompenzace úmrtí mimostátními migračními přírůstky.

Odhad počtu narozených na základě plodnosti:

Počet živě narozených je odvozen dle věkově specifických měr plodnosti z roku 2024 na projektovaný počet žen; v projekci ke kapacitám MŠ nejsou zohledněny rozdíly v úrovni plodnosti dle jednotlivých regionů.

Projekce počtu dětí (žáků) ve školách:

Projektovaný počet dětí (žáků) ve školách vzniká kombinací demografické projekce a podílu dětí navštěvujících školy v aktuálním období.

Podrobný popis metodiky jednotlivých projekcí je uveden vždy v přílohách v rámci jednotlivých aplikací.

SHRNUTÍ UVEŘEJNĚNÝCH PRODUKTŮ PROJEKCÍ

1.

Projekce počtu dětí v mateřských školách na úrovni obcí s rozšířenou působností (ORP) s výhledem do roku 2035

vznikla na základě požadavků k **definování budoucích kapacit na úrovni MŠ**. Cílem je poskytnout **návod**, jak systematicky **vyhodnotit demografický vývoj**, jeho dopad na předškolní zařízení a možnosti naplnění či nedostatečnosti kapacit mateřských škol.

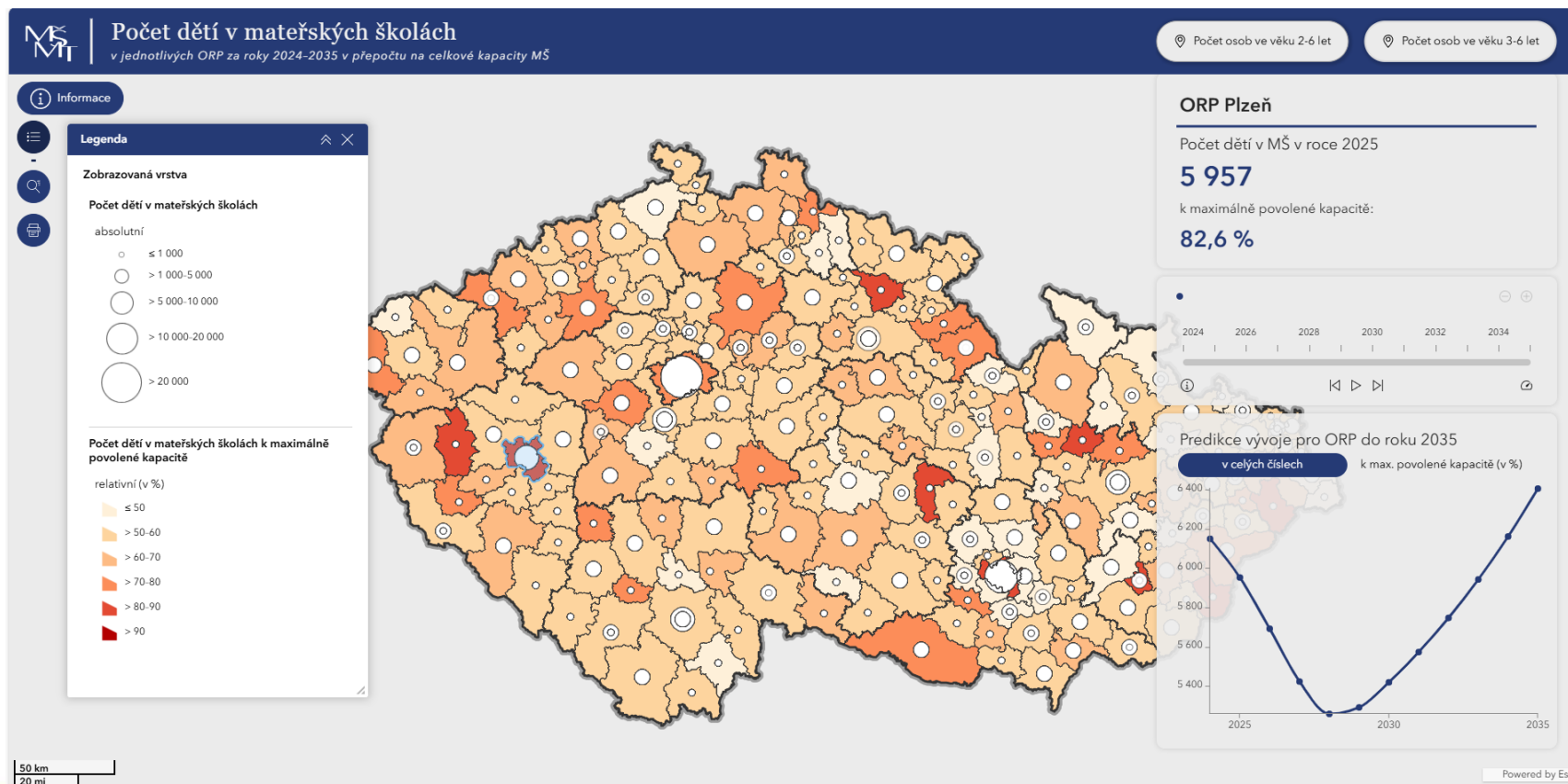
2.

Projekce počtu obyvatel, dětí v mateřských školách a žáků při nástupu na základní a střední školu do roku 2035

vznikla na základě obecných požadavků **definování budoucího demografického vývoje a počtu žáků na úrovni mateřských, základních a středních škol**.

APLIKACE PRO VIZUALIZACI PREDIKCÍ

- MŠMT: Aplikace pro vizualizaci demografických predikcí pro MŠ

ZÁVĚRY Z PROJEKCE MŠ

1

Celkový počet dětí navštěvujících mateřské školy bude v následujících letech s vysokou pravděpodobností klesat, a to v důsledku dlouhodobého poklesu plodnosti a nástupu slabých populačních ročníků žen do reprodukčního věku.

2

Vývoj kapacitního vytížení mateřských škol bude výrazně nerovnoměrný mezi ORP – zatímco řada regionů (zejména v českých a moravských Sudetech) bude dlouhodobě disponovat přebytkem kapacit, jiné ORP se mohou nadále potýkat s jejich nedostatkem (velká města).

3

Nízké kapacitní vytížení v některých ORP není způsobeno pouze nedostatkem zařízení, ale kombinací migračního úbytku, sociálních problémů a nižší ochoty rodičů využívat mateřské školy v sociálně vyloučených lokalitách; tyto faktory jsou promítnuty i do projekcí do roku 2035.

4

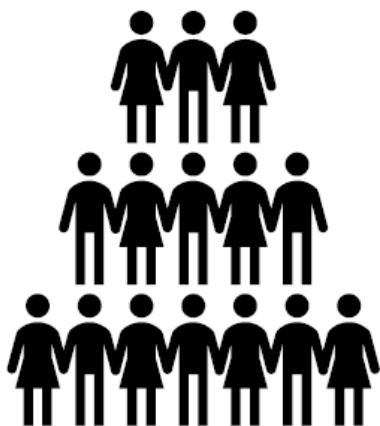
Suburbánní ORP v zázemí velkých měst pravděpodobně přestanou patřit mezi kapacitně nejvíce zatížené oblasti, a to v důsledku zpomalení suburbanizace a výrazného poklesu počtu živě narozených dětí v posledních letech.

5

Do projekcí pro rok 2035 se významně promítá ukrajinská migrace, zejména v řídce osídlených ORP při hranicích s Německem, kde může při zachování stávajících kapacit dojít k výraznému nárůstu kapacitního zatížení; tento faktor je však vysoce proměnlivý a bude vyžadovat průběžnou aktualizaci projekcí.

PROJEKCE OBYVATELSTVA, DĚTÍ (MŠ), ŽÁKŮ (ZŠ, SŠ)

2.

Projekce počtu obyvatel, dětí v mateřských školách a žáků při nástupu na základní a střední školu do roku 2035

Projekce počtu obyvatel ve věku 0-29 let do roku 2035 do úrovně okresů České republiky k 31.12. daného roku (roky 2022-2024 skutečné počty)

Projekce počtu dětí v mateřských školách ve věku 2-6 let do roku 2035 do úrovně okresů České republiky k 30. září daného roku (roky 2022-2024 skutečné počty)

Projekce počtu nově přijatých dětí do 1. ročníku základních škol do roku 2035 do úrovně okresů České republiky k 30. září daného roku (roky 2022-2024 skutečné počty)

Projekce počtu přijatých ze základních škol (8. až 10. ročník) do 1. ročníku středních škol denní formy do roku 2035 do úrovně krajů České republiky k 30. září daného roku (roky 2022-2024 skutečné počty)

ROZCESTNÍK VÝSTUPŮ PROJEKCÍ

EDU DATA

*(veškeré informace k
projekcím jsou na
tomto webu dostupné)*

edu.gov.cz – Jednotný metodický portál MŠMT

[Projekce počtu obyvatel, dětí v mateřských školách a žáků při nástupu na základní a střední školu do roku 2035 – edu.gov.cz](https://edu.gov.cz)

[MŠMT: Aplikace pro vizualizaci demografických predikcí pro MŠ](#)

[Projekce počtu osob ve věku 0–29 let](#)

[Projekce počtu dětí v mateřských školách podle věku](#)

[Projekce počtu dětí nastupujících do prvního ročníku základních škol](#)

[Projekce počtu žáků přijatých do 1. ročníku středních škol denní formy vzdělávání](#)

Projekce počtu obyvatel ve věku 0–29 let do roku 2035 do úrovně okresů České republiky k 31. 12. daného roku (roky 2022–2024 skutečné počty)

Tato prezentace může sloužit jako výchozí podklad pro další, podrobněji specifikované projekce na různých úrovních vzdělávací soustavy, například:

- a** projekce počtu žáků základních škol, případně samostatně pro první a druhý stupeň ZŠ
- b** projekce počtu žáků základních škol včetně víceletých gymnázií
- c** projekce počtu žáků středních škol
- d** projekce počtu žáků středních škol podle typu oboru, tj. maturitní, nematuritní, případně s možností nástavbového studia

Základní předpoklady pro zpracování vlastní projekce

nutnost stanovit podíl žáků na celkovém počtu obyvatel podle věku a příslušného územního členění

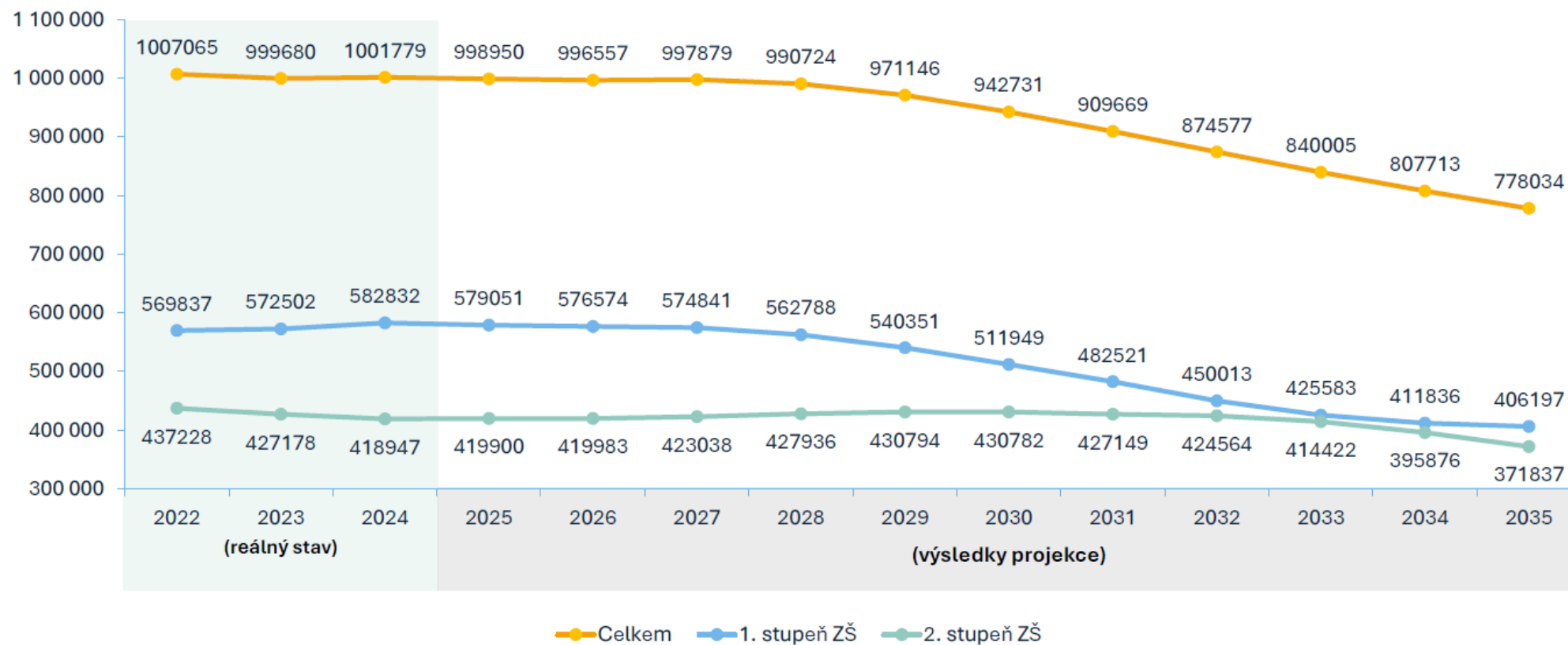
aplikace (násobení) těchto koeficientů zastoupení na projekci počtu obyvatel podle věku a územního členění

PROJEKTOVANÝ VÝVOJ POČTU ŽÁKŮ

na základních školách v ČR podle stavu k 30. 9. (2022-2035)

(Počty žáků)

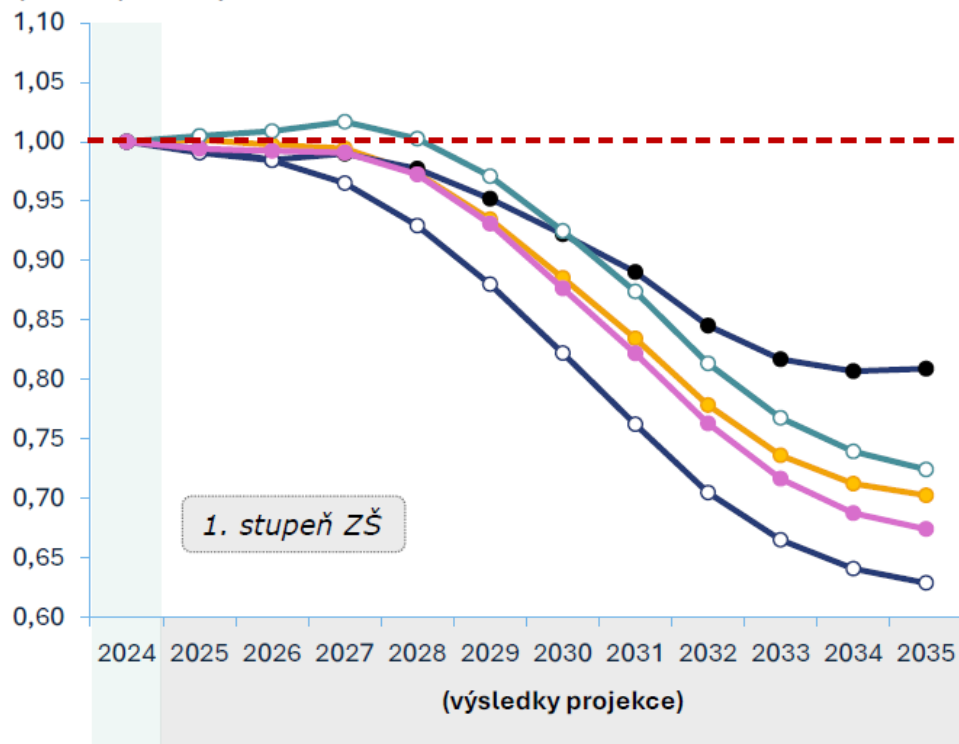

PROJEKTOVANÝ VÝVOJ POČTU ŽÁKŮ

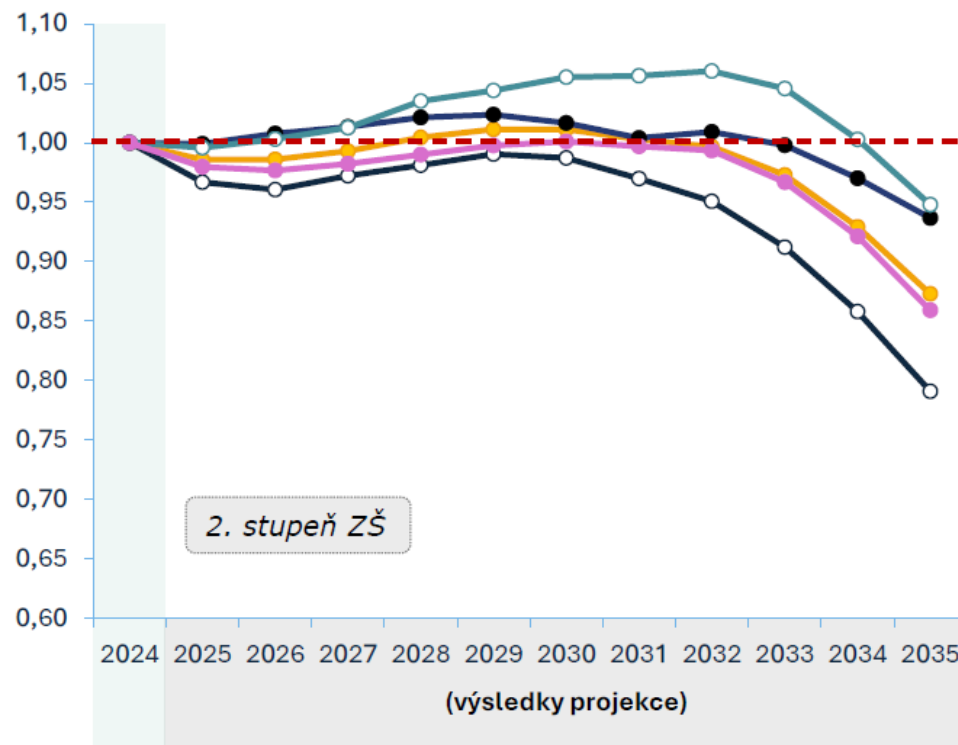
na 1. a 2. stupni ZŠ v krajích ČR podle stavu k 30. 9. (2024-2035) – bazický index (2024=1)

(Bazický index)

1. stupeň ZŠ

(Bazický index)

2. stupeň ZŠ

ČR Praha Liberecký Vysočina Moravskoslezský

ČR Praha Liberecký Vysočina Moravskoslezský

Závěry na úrovni ZŠ a MŠ

1

Po roce 2027 začne setrvalý pokles počtu dětí vstupujících do základních škol. Od tohoto roku se bude plynule snižovat počet žáků na 1. stupni ZŠ, zatímco pokles na 2. stupni se projeví s časovým zpožděním, přibližně po roce 2031.

2

Projekce vývoje na základních školách jsou výrazně spolehlivější než u mateřských škol, protože vycházejí z již známých a realizovaných počtů živě narozených dětí.

3

Úbytek žáků na základních školách nebude územně rovnoměrný. Nejvýraznější pokles se očekává v českých i moravských Sudetech, naopak nejnižší poklesy lze předpokládat v okresech s velkými městy.

4

Z hlediska demografického vývoje se kraj Vysočina jeví jako relativně stabilní a dlouhodobě atraktivní místo pro život, což se odráží i v mírnějším poklesu počtu žáků.

5

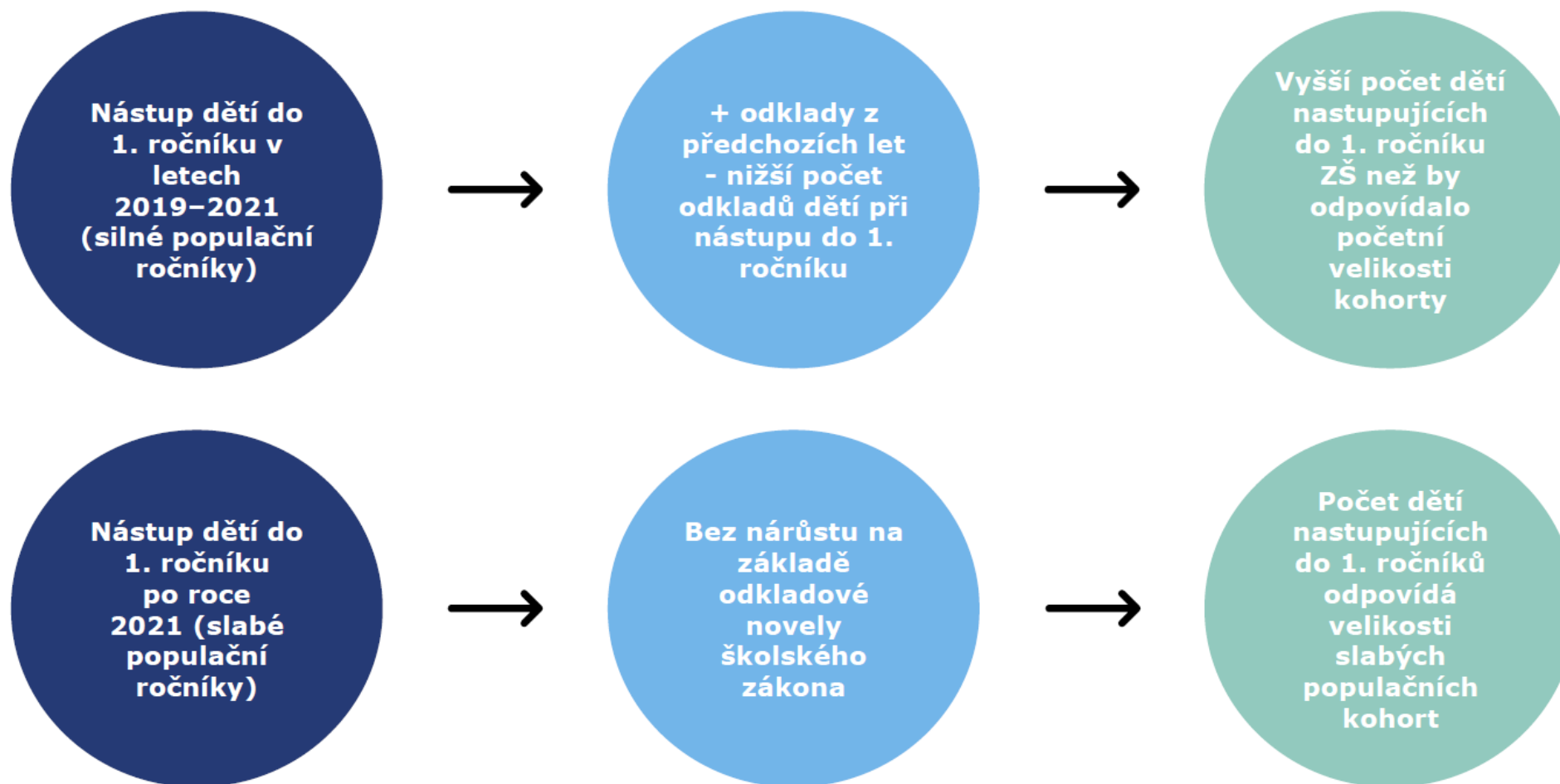
U středních škol se do roku 2035 zatím neprojeví nízká úroveň plodnosti po roce 2022. Vývoj počtu žáků může být ovlivněn spíše případnou další migrační vlnou, zejména z Ukrajiny.

6

Ukrajinská migrace může významně ovlivnit projekce i na úrovni základních a středních škol, především v řídce osídlených ORP při hranicích s Německem, kde paradoxně může dojít k nedostatku kapacit školských zařízení. V těchto oblastech lze zároveň očekávat zvýšené nároky na integraci dětí z odlišného sociálního a kulturního prostředí.

Odklady v kontextu novely školského zákona 2025

PROČ NELZE VYTVÁŘET STÁTNÍ PROJEKCE NA ÚROVNI OBCÍ?

úroveň plodnosti nelze odhadnout (nerovnoměrné rozložení žen ve fertilním věku)

migrace je nepredikovatelná a závislá na územním rozvoji každé obce

V Česku je v současné době 383 obcí do 100 obyvatel, do 200 obyvatel jich je celkově 1343 z celkového počtu 6254 obcí v ČR (bez vojenských újezdů).

- a) ad hoc projekce pro určitá města, případně větší obce, ovšem se znalostí budoucího územního rozvoje
- b) případně krátkodobé projekce založené na posouvání do vyšších věků již narozených osob bez zahrnutí migrace

Děkujeme za pozornost

 234 811 246

 stredniclanek@msmt.gov.cz

 facebook.com/stredniclanek

 instagram.com/stredniclanek_msmt

 www.edu.gov.cz

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory